

PURJEHDUS ON ELÄMÄÄ

Pirkko Kasanen
Huhtikuussa 2008

Onko projektikoordinoinnin kokemuksesta hyötyä purjehdusmatkalla? Vai purjehduksesta koordinoitavuudessa?

Unelmoi, ideoi, innostu – visioi

Purjehdusmatkojen unelmat elävät ja kehittyvät vuosikausia matkoilla ja talven aikana ystävien tapaamisissa. Haaveillaan uusista kohteista, kaukaisemmista tai muuten uusista. Katsotaan aurinkoisia, raikkaan pärskeisiä kuvia, joissa hymyilemme veneen kannella, taustana kimmeltävä maailma.

Ensimmäinen veneemme oli pieni, pullea ja surkea luovimaan. Haaveilin maisemista, joissa olisi vesihorisonttia vaihteluksi Turun sisäsaaristolle, ja punaisia aaltojen hiomia kallioita. Toinen veneemme pääsi helposti ulkosaaristoon, ja ensimmäinen matka Ahvenanmaalle oli mahtava elämys. Tukholmaan asti menoa mietittiin vielä pari vuotta lisää. Isoin toteutettu unelmamme oli matka Bornholmiin.

Teemat kuten Itämeren hansakaupungit tai saariston herkkuravintolat kasvattavat unelmia ja ideoita. Lyypekki odottaa vielä meidän veneemme vierailua.

Jossain vaiheessa unelmat täsmentyvät visioksi: Menemme Bornholmiin! Vuoden ensimmäisen päivän aamiainen ystävien luona, kun aaton vietosta on jääty yöpymään, on meidän visiointihetkemme. Kevään aikana löytyy omista kirjahyllyistä, kaupasta ja netistä historiaa, kaunokirjallisuutta, matkaoppaita, luontoa ja kulttuuria koskevia tietoja, joita luetaan, vaihdetaan tai pannaan talteen matkaa varten. Kesä alkaa jo elää mielessä. Suolantuoksuiset kuvat, jotka näyttävät epätodellisilta, valaisevat talviöitä.

Projektin vaihe:

Suuret ja hullut haaveet, rajaton ideointi, halu lähteä ja mennä
Valinta – tällä kertaa näin
Iloinen ideointi ja tarkempi tutustuminen. Innostus.

Luo edellytykset

Ideointi ja innostus ovat tärkeintä. Jo varhain kevättalvella tehdään kuitenkin jo perussitoumuksia. Uudenvuodenpäivänä merkitään kalentereihin alustava lähtöpäivä ja sovitaan matkan kestosta. Kesäloma-aika pitää sopia töissä mahdollisimman ajoissa. Aikaisemmin lasten leirit ja rippikoulut vaikuttivat aikavarauksiin. Kimppaveneilijät sopivat vuoroista. Muutoksia tulee, mutta ainakin tiedetään, mitä tavoitellaan, ja mitä järjestelyjä muutoksista seuraa.

Porukat sovitaan. Mitkä venekunnat ovat lähdössä mille osuuksille? Ketkä ystävät ja sukulaiset tulevat meidän veneeseemme?

Projektin vaihe:

Tärkeimpien resurssien varaus: henkilöt ja heidän aikansa sekä ”vene”

Varustaudu purjehdukseen

Varustautuminen alkaa Helsingin venenäyttelyn aikoihin, helmikuussa. Tarkistetaan kartat ja uusien tarve. Hankitaan uusia laitteita ja huolletaan entisiä. Riippuu reissun luonteesta, onko jääkaappi tärkeämpi kuin autopilotti, vai lämpöpöytä pitää huolta. Toisaalta, matkalla menee aina jotain rikki, ja kuitenkin pärjätään. Meidän talvella korjattu autopilottimme hajoaa aina Ruotsin rannikkoa lähestyttäessä, alkumatkasta.

Purjehdusasiat täydennetään - aina puuttuu hanskoja tai kumisaappaat murtuivat lopulta viime kesänä. Ei haittaa, jos lokikirjaan on aikanaan merkitty kesällä vastaan tulleita tarpeita ja parannusideoita.

Opaskirjoja ja satamakirjoja etsitään. Ruotsalaisessa erinomaisessa satamakirjasarjassa on karttalehtien mukaisessa järjestyksessä tiedot satamista. Karttojen, ilmakuvioiden ym. lisäksi on historiaa, kulttuuria ja turismia hyvän matkaoppaan tapaan. Etukäteisopiskelun laiminlyönyt matkailija pääsee pitkälle näillä tiedoilla. Sataman varustelu eritellään ravintolaa myöten. Sataman toimiston ja ravintolan puhelinnumerot on annettu. Jalkapallon MM-kisojen aikaan, kun gasteina oli kolme 17-vuotiasta poikaa, piti pystyä tarkistamaan suunnitellun sataman TV-mahdollisuus.

Kalliot, majakat, sininen vesi ja tunnelmalliset satamat esitteissä ja oppaissa vangitsevat mielikuvituksen. Kesä ei vielä eikä enää tunnu elävältä todellisuudelta, mutta tiedon tasolla ymmärrämme, että toinen todellisuus on olemassa ja siihen palataan elämään.

Projektin vaihe:

Perustiedot, välineet ja palvelut listataan. Arvioidaan välttämättömyys, hyödyllisyys ja kiireellisyys (budjettirajoite). Tutustutaan markkinoihin, pyydetään tarjouksia, varataan ajat palveluntuottajilta, tehdään hankinnat.

Suunnittele matka ja miehistö

Kun loma-ajat on saatu varatuksi ja tiedot osallistuvista venekunnista ja gasteista tarkentuvat, voidaan tehdä pääpiirteittäinen matkasuunnitelma. Näin ehdimme Bornholmiin – miten ehdimme takaisin? Missä satamissa on hyvä ottaa ja jättää miehistöä? Lasketaan punkat ja varotaan kutsumasta enemmän gasteja kuin on makuupaikkoja. Lasketaan uudelleen, mietitään gastien keskinäisiä suhteita ja suunnitellaan uudelleen.

Vaativille osuuksille varmistetaan sopiva miehitys. Käsitteet ovat suhteellisia, kukin tietää omat vaatavuutensa ja sopivuutensa.

Heti reitin hahmottuessa tehdään tärkeimmät pöytävaraukset. Pääsimme Maarianhaminan ÅSSIin syömään kesäkuussa isolla porukalla, koska Ritva teki varauksen jo toukokuussa.

Projektin vaihe:

Listaa työvaiheet. Aikatauluta. Ota huomioon muiden resurssien aikataulut.

Varusteile asuminen ja eläminen

Kukaan normaali ihminen, tai kukaan niistä oudoistakaan, joita tunnen, ei voi muistaa, mitä kaikkea veneeseen on jo viety tai mitä siellä vielä tarvitaan. Kun venettä varustaa kaksi perhettä yhdessä, suolapurkkien hallinta saa uusia ulottuvuuksia. Meillä on monisivuinen, aihepiireihin jaettu lista, jota parannellaan vuosittain. Lista kattaa kaiken vuodevaatteista mausteisiin ja lihaliemikuutioihin. Uimatossuja ei pidä unohtaa, ne pelastavat saunauinnit mökeillä, joilla vierailaan.

Merkitsen listaan omaan sarakkeeseeni, mitä olen veneeseen vienyt, ja lähetän listan Ritvalle. Teen ostolistat listan avulla, ja kasseja pakatessani kuittaa siihen kaiken. Lista palvelee uudelleen inventoinnissa matkan päättyessä, kun vene jää odottamaan viikonloppumatkoja.

Eri veneiden säilytystilat per henkilö ovat hyvinkin erilaiset, sekä kooltaan että käytettävyydeltään. Komero on hauskempi kuin patjan alla oleva oudon muotoinen lokero, jossa pitää varoa häiritsemästä johtoja ja letkuja. Kuitenkin aivan turhaa tavaraa on turha ottaa mukaan isoonkaan komeroon. Se on varmasti tiellä, kun etsitään tarpeellisia tavaroita.

Turhuus on suhteellista. Meillä on espressopannu, pannukahvipannu ja vesipannu, jossa murukahvin vesi keitetään. Näissä ei ole mitään turhaa. (Muutenkaan ruokapuolelta ei helposti tule mieleen mitään turhaa, paitsi sellaiset ruoat, joita kukaan ei halua syödä, ja niiden valmistamiseen tarvittavat välineet.) Laseja on kuohuviinille – niitä säilytetään pahvilaatikossaan, viinille – niitä säilytetään kaapissa omissa koloissaan - ja tukevampia yleislaseja. Mutta meillä ei ole kertakäyttöastioita viemässä tilaa.

Vaatteista jää aina joitain pitämättä. Riippuu kesästä, jäävätkö kevyet topit ja sortsit kaappiin, vai ylimääräiset fleeevälihousut. Mutta sitähan ei lähtiessä tiedä. Kaikille vaatteille pitää kuitenkin olla kuviteltavissa oleva käyttö. Yleensä pakatessa voi jättää pois muutaman kappaleen joka sorttia.

Haaste on ristiriitainen. Täsmävälineet parantavat elämisen laatua, esimerkkinä espressopannu ja viinilasit. Henkilökohtaiset tärkeät asiat pitää saada: kamera, kaukoputki, jalusta lintujen tarkkailuun sekä kirjoja eri mielentiloihin. Varmuuden vuoksikin pakataan: otan aina mm. turhan huivin, pipon, lapaset ja lippiksen, koska joku gasteista on voinut unohtaa.

Toisaalta mitä vähemmän, sen helpompaa. Monikäyttöisyys on hyvä juttu: Purjehdustakki kelpaa sadepäivänä maihin. Paistokasari toimii wokin korvikkeena. Mittakannu nostetaan pöytään vesikannuna. Reitistä riippuen maissa on myös kauppoja ja pesuloita.

On ylellistä, jos varustelun voi tehdä pikkuhiljaa. Yhtenä iltana viedään purjehdusasut ja vuodevaatteet. Toisella kertaa pakataan säilyviä ruokia. Näin kaiken saa rauhallisesti paikoilleen. Alkukesän illat veneellä, siivoamassa ja pakkaamassa ovat pikaisia ja täydellisiä nautintoja. Ilta on valoisa, meri kimmeltää, tuuli tuoksuu raikkaalta. Innokkaimmat purjeet ovat jo liikkeellä. Touhukkaat purjehtijat ovat olevinaan kiireisiä, ja hymyilevät onnellisina.

Niinkin on lähdetty, että koko kesäpurjehduksen kaikki varusteet haalitaan kokoon ja sullotaan autoon yhdellä kertaa. Matkalla poiketaan ruokakauppaan, josta tulee kolme kärryllistä saalista. Pakataan kassit autoon, joka tuli täyteen jo kotona. Ajetaan Taalintehtaalte, jossa vene odottaa. Siirretään rankkasateessa kaikki tavarat veneeseen. Juostaan viime tipassa ravintolaan pizzalle. Tullaan takaisin veneeseen, jossa mitään ei mahdu siirtämään paikoilleen, koska ensin pitää siirtää jotain muuta. Rennon lomatunnelman lykkääntyminen parilla päivällä onnistuu näin.

Projektin vaihe:

Kerää asiat kokoon työvaihe kerrallaan.

Lähtö

Varustelun tunnelmista riippumatta lähtö on juhlava tapahtuma. Kun köydet on irrotettu, ollaan matkalla, siis perillä unelmaa toteuttamassa. Juhlatunnelma vahvistuu, kun purjeet nostetaan – tai siis rullataan esiin, nykyisessä veneessämme.

Luonnon ihanuus on uskomaton. Hengitämme raikasta ilmaa ahneesti. Joku huomaa lintuja poikasineen (tietääkseni vesilintuja – muut tuntevat paremmin). Laakea luoto loistaa kanervia.

Ensimmäiset päivät ovat opettelua ja totuttelua. Otteet ovat osittain unohtuneet talven aikana. Alkumatkan voi ottaa perustamisvaiheena: hoidetaan asiat paikalleen ja otetaan käyttöön oikeat otteet.

Projektin vaihe:

Projektin käynnistys on komea asia. Sopii riemuita.

Vaivalloiset dokumentoinnit ja prosessit hiotaan ja opetellaan, niin toteutus sujuu vaivattomammin.

Matkan vaiheet satamasta satamaan

Reittihän tuli jo suunnitelluksi ja miehistön tulemiset ja menemiset sovituksi. Toteutusta säädetään kuitenkin päivä kerrallaan. Sää tiedotukset (netistä, tekstiviestinä, satamatoimistojen ilmoitustauluilta) vaikuttavat matkapäivien suunnitteluun. Lähdetäänkö aikaisin, ennen kuin tuuli kovenee, vai odotellaanko rauhassa tuulen nousemista. Onko tiedossa niin kovaa tuulta, että viivytään yksi päivä satamassa. Jos viivytään, on mukava, jos kohteessa on vielä jotain katsomista tai veneessä askartelemista. Meillä sattui tuulenpito Rönnen satamaan, josta vuokrasimme polkupyörät ja seikkailimme Bornhomin sisäosiin katsomaan mm. saarelle tyypillistä pyöreää kirkkoa. Utklippanin kallioluoto olisi ollut haastavampi kohde viihtyä pitkään. Kirjoja pitää matkassa olla.

Sään mukaan ratkaistaan myös, valitaanko suojaisempi sisäreitti vai selkeämpi ulkoreitti. Paitsi seudulla, jolla on vain jompaakumpaa. Mennäänkö mahdollisimman pitkälle vai tehdäänkö lyhyt päivämatka. Tehdäänkö lounasvoileipiä valmiiksi, syödäänkö tukeva aamiainen, vai lähdetäänkö ensin pyjamassa ja aletaan sitten aamutoimiin. Etsitäänkö kumisaappaita ja lämpimiä vaatteita saataville. Varaudutaanko kallistuksiin vai tiskataanko aamiaistiskejä kaikessa rauhassa kevyessä myötätuudessa. Riippuu veneestä ja porukasta, mikä matka on pitkä, mikä vaativa. Sen mukaan eletään, ei alan lehden sankaritarinoiden.

Jokainen päivä on erilainen. Jos sää on ennallaan, paikka on uusi. Jos avomeri on näennäisen yksitoikkoinen, sää ja tuulen suunta muuttavat kaiken taas erilaiseksi. Sateen liottaman kallion värit ovat syvemmät kuin auringon kuivaaman. Sumu on oma pelottava maailmansa.

Elämyksen virikkeenä ovat rantojen hienot huvilat tai pienet töllit ja ulkoluotojen karut kalliot. Avomerellä taivaan eri värit korostuvat. Takana on musta sadepilvi, edessä välkkyvä aurinkoinen kesäpäivä. Kaikki aistit tietävät miten hienoa on, kun vene kiittää kohisten aaltojen halki. Kuudes aisti huomaa, että hetki on suurenmoinen.

Kohteiden hienosäätöä tehdään myös miehistön matkustustarpeiden mukaan. Jonnekin on liikenneyhteyksiä, toisaalle ei oikeastaan. Kannattaa tarkistaa. Tukholmasta Karlskronaan menee yksi bussi päivässä, ja se lähtee ennen kuin laiva Helsingistä on saapunut Tukholmaan.

Projektin vaihe:

Toimintaympäristön muuttuessa tai uusien mahdollisuuksien tarjoutuessa tarkistetaan työsuunnitelmia ja aikatauluja. Kokemukset nautitaan ja opitaan.

Turismia

Purjehdus on matkailua, jossa sielu kerkiää mukana. Siirtyminen on konkreettista, välimatkat ja matkan vaivalloisuus havainnollisia. Matkan satamissa oleviin tutustumiskohteisiin innokkaimmat perehtyvät jo talvella. Satamakirjoista ja muusta mukaan haalitusta kirjallisuudesta ehtii matkallakin lukea ja valita, mitä mennään katsomaan. Myös perillä voi olla saatavilla hyviä esitteitä. Karttoja on hyvä rohmuta aina kun saa. Kohteet vaihtelevat maailmanluokan merimuseoista historian keskeisien linnakkeiden kautta kylämuseoihin ja perinteiseen kalastusmiljööseen. Yhteistä kaikelle on vaikeat olot, raskaat työt, vaaralliset matkat ja selviytyminen. Kauneutta on linnojen taide-esineistä arkisen käsityötaidon tuottamiin kestäviin esineisiin ja puutarhojen ruusuihin.

Jo talvella suunnitellun turisti-invaasion veroinen voi olla suunnittelematta, sopivaa tuulta odotellessa löytynyt vanha kirkko. Purjehduksen lomassa tekee hyvää, jos kilometrejä edetään jalan tai pyörällä. Matkaa tehdessä näkee myös taloja, puutarhoja, lintujakin (eräät meistä).

Ahkerimmat purjehdusturistit heräävät aikaisin, ehtivät pyöräretkelle läheiselle majakalle, ja sitten koko päivän purjehdukselle. Kaksi yötä samassa paikassa on hyvä aika, jos katsottavaa on paljon ja yöni maistuu.

Koko venekunta ei aina halua samalle retkelle, eikä tarvitsekaan. Toisaalta tutustuminen itselle outoihin asioihin avartaa. Eikä kukaan oikeasti halua aina jäädä rauhassa tiskaamaan – joskus kyllä.

Projektin vaihe:

Projektin aikana tutustutaan uusiin ihmisiin, kaupunkeihin, ravintoloihin ym. Ei sille mahda mitään, että se on hauskaa ja mielenkiintoista.

Lokikirja

Olisi hienoa, jos lokikirjassa kuvailtaisiin värikkäästi venekunnan elämykset ja kommellukset. Veneemme paras pakinoitsija ei kuitenkaan ehdi pitämään säännöllisesti lokikirjaa, koska hän on tiiviisti tuottamassa elämyksiä ja kommelluksia. Toiseksi parasta ja erinomaisen hyödyllistä on, jos tylsempi miehistön jäsen merkitsee joka päivä kirjaan lähdöt ja saapumiset, säätilan suunnilleen (kova/heikko; myötä/vasta; kylmä/lämmin; sade/pouta), tulleet ja lähteneet ihmiset, satamat ja käydyt kohteet sekä päivällisen ruokalajit ja viinit. Hajonneet laitteet, huoltotarpeet ja

varusteluoivallukset kirjataan myös. Lokikirjanpitäjä ei ehkä itse lausu mitään muisteltavaa, mutta kipaisee kirjaamaan parhaat puujalkavitsit ja muut lentävät.

Säännölliset merkinnät ovat ehdottomasti parempia kuin harvinaiset, mutta täydelliset tai tyylipuhtaat kuvaukset. Seuraavana kesänä kuitenkin kinataan siitä, ehtiikö Ruotsalaisesta Hankoon päivässä kepeästi vai vain poikkeuksellisen hyvissä olosuhteissa, ja lähdimmekö juhannusaattona todella kukonlaulun aikaan Taalintehtaalta vai kävimmekö ensin kaupassa. Kirja otetaan kotiin talveksi ja varusteluvaiheessa vedotaan siihen tehtyihin merkintöihin.

Projektin vaihe:

Projektin vaiheet dokumentoidaan vaikkapa läppärillä tai ruutuvihkoon. Samalla hoituu raakadata tuntikirjanpitoa varten. Sitä ei voi tietää etukäteen, mikä muistiinmerkityistä asioista on se, jota myöhemmin etsitään. Varsinainen raportointi, muistiot, kirjeenvaihto ym. ovat erikseen. Niihin voi viitata tarpeen mukaan.

Illanvietot ja ruoka

Ruoka ja illanvietot ovat ehkä eri asioita, mutta meillä niitä on vaikea erottaa. Meidän veneessämme on Itämeren paras keittiö aina silloin, kun toiset osakkaat ovat mukana matkassa. Kohteisiin tutustumisen ja kokon inspiroimisen hengessä, joskus kannatuksen vuoksikin, syödään kuitenkin myös ulkona. Tanskassa jokapäiväinen leipämme oli suurempi herkku ja elämys kuin muissa Pohjoismaissa, ja ravintoloissa syömiseen ei tekosyitä tarvittu. Myös omaan keittiöön oli helpompi ostaa tuoretta kalaa kuin yleensä matkoilla.

Satamakirjoissa on ravintolasuosituksia. Ne ovat usein tuottaneet pettymyksen. Toisaalta satamakonttorin kanssa samassa rakennuksessa oleva krog voi olla hyvinkin laadukas ravintola. Jos gourmet-ravintolan löytyminen on tärkeää, kannattaa pitää mukana erillisiä ravintolaoppaita. Mitä tärkeämpi pöytävaraus, sen aikaisemmin se pitää tehdä.

Ulkona ravintolassa tai omassa veneessä, siinä illastaessa se ilta pitkälle meneekin. Jaloittelu on usein tarpeen. Aterian jälkeen oma ja naapurivienekunta kokoontuu Trivial Pursuitin tai Rappakaljan ääreen. Hauskinta on, jos mukana on nuorisoa.

Vielä sääennuste ja seuraavan päivän ohjelman suunnittelua. Kevyttä kinastelua lähtöajasta ja kovan tuulen varoituksen uskottavuudesta. Tässä vaiheessa, puolenyön maissa, nuoriso lähtee vielä perehtymään paikalliseen huvielämään ja vanhukset menevät nukkumaan.

Myös aamulla ja päivällä syödään. Aamupaloille varaamme kaikille mieluisimpia asioita: myslejä, hedelmiä, puuroa, muniä (muista eri minuuttimäärät!) ja aina kun mahdollista, tuoretta leipää. Teepusseja on eri värisiä ja kahvia monenlaista. Ruotsista ja vielä Maarianhaminastakin saa Eeron mielijogurttia Mild Honungia.

Päivällä mutustetaan tiukkaa eväsleipää tai herkutellaan hienoilla salaateilla, kelistä riippuen. Uudet, mausteiset kuppikeitot ovat olleet iloinen yllätys. Vettä keitetään aamulla termoksiin, joten päivällä on helppo tekaista sopat ja kahvit.

Miehistön koostumus vaikuttaa ruokalistaan ja ostoslistaan. Kolme 18-vuotiasta urheilijanuorukaista on haastava, mutta kiitollinen pöytäseurue.

Projektin vaihe:

Projektilla voi olla omia pikku seremonioita kokousten päättämisessä tai muissa vaiheissa. Pieni pakollinen kuvio epämuodollista toimintaa ylläpitää puhevälejä ja helpottaa asiallista asioimista. Kokouksissa pitää ehdottomasti olla harkittu muonitus. Ei mitään superviineriä, jolla pitää pärjätä koko päivä.

Huolto ja ylläpito

Pitkällä matkalla ei voi ajatella, että nukutaan, pyykätään tai siivotaan sitten kotona tai lopuksi. Sekä venettä että ihmisiä pitää hoitaa. Joskus on nukuttava pitkään. Vuodevaatteita kannattaa tuulettaa aina kun on hetki aikaa aurinkoisessa säässä. Lyhyt aika on parempi kuin ei ollenkaan, eli täydellistä tilannetta ei pidä odotella.

Ostoksia ja pyykkipäiviä ajoitetaan sopiviin satamiin. Ei niistä kannata stressata, kunhan joskus hoidetaan. Pyykkipäivä vie aikaa: jonotukset, pyykit, kuivatukset, ja tämän kaiken vahtiminen. Pesuvuorot on hyvä varata heti satamaan saavuttua, kun toinen vielä maksaa satamamaksua. Samaan päivään voi joustavasti varata ostoksia ja huvitusta.

Projektin vaihe:

Projektissa on arkipäiväisiä dokumentointi-, raportointi-, tarkistus- ym vaiheita. Ne tehdään aikanaan, ei vasta viimeisenä mahdollisena yönä. Sopiva, tehokkain ajankohta voi tarjoutua suunnittelemattakin, jotain tärkeämpää odoteltaessa.

Jätehuolto

Kotona lajittelemaan tottuneen ja ekologisesti ajattelevan ihmisen pitää malttaa rauhoittua veneessä. Oma pikku kompostori tuntuu liioittelulta. Kärjistäen voi sanoa, että joka satamassa on erilaiset mahdollisuudet. Jossain tunnetaan pelkkää sekajätettä, toisessa otetaan vastaan seitsemää sorttia. Kaikkien mahdollisten jakeiden säilyttely, kunnes sopiva pönttö löytyy, on vaikea järjestää.

Kompromissini muotoutui viime kesänä: Sekajätteisiin, pentterin roskapönttöön, laitetaan kaikki se, mikä viedään ensimmäisessä mahdollisessa paikassa jätesäiliöön. Isoon muovikassiin tai säkkiin kootaan kierrätettävää: pahvipaketteja, viinipulloja, tölkkejä, muovipulloja. Satamassa, jossa on lupaava rivistö erilaisia jätesäiliöitä, viedään kukin esine omaan säiliöönsä. Pussin pohjalle jääneet, joille ei säiliötä ollutkaan, laitetaan tylysti sekajätteisiin. Ongelmajätteet ovat tietysti erikseen.

Septisäiliö on oma juttunsa. Siinä voi olla tukkeuma, tai satamassa tarjolla oleva tyhjennyspumppu ei toimi. Tai se sijaitsee laiturissa, johon ei veneellä pääse. Tai jonossa on 5 venettä ennen meitä. Ruotsissa ja Tanskassa ei monia tyhjennyspaikkoja nähtykään.

Projektissa:

Opetus työhön? Ehkä valmius, edes henkinen valmius, ottaa mahdollisuuksien mukaan käyttöön hienompia työtapoja tai –välineitä kuin mihin aluksi tai yleensä on varaa.

Porukka

Ei kaikkien ihmisten kanssa pidä lähteä purjehtimaan. Kaikki eivät mukaan haluakaan.

Hyvätkään ystävykset eivät välttämättä sovi samaan veneeseen, ei ainakaan viikkokausiksi. Se ei tee ystävydestä eikä ystävyksistä sen huonompia, eikä se ole kenenkään vika. Sitä ei tarvitse yrittää ymmärtää, vaikka joskus sekin on mahdollista. Pääasia on, että sen uskoo ja hyväksyy.

Vaikka todistettavasti yhdessä purjehtiminen sujuisi, kannattaa silti reissukohtaisesti luoda yhteinen ymmärrys siitä, miten toimitaan. Päivämatkat, aikataulut, purjehduksen tai turismin painotus, huollon taso ja mukaan kutsuttavat muut ihmiset voivat olla eri matkoilla erilaisia. Pitkän yhteisen historian aikana, lasten ja veneiden kasvaessa, käytännöt ovat muuttuneet samojenkin seurueiden kesken.

Porukan jäsenet eivät kaikki osaa samoja asioita eivätkä ole samanlaisia, mikä on hieno juttu! Vaikka kaikkeen tartutaan ja osallistutaan, niin luontaisia rooleja ja vahvuuksia kannattaa hyödyntää, miksei liioitellakin.

Purjehdus tarjoaa tietyt tehtävät. Kapteenin vastuu ja navigointi reittisuunnitteluineen on meillä kahden kapteenin yhteistyötä, silloin kun molemmat ovat mukana. Vähintään yksi on tarpeen joka legillä. Perämiesvuoroja riittää kapteenskalle ja vierailijoillekin, vaikka kapteenimme ovatkin isoja poikia, jotka mielellään ohjaavat kulkuneuvoja. Itse olen ketteräkö kansiapina, mutta annan mielelläni vuoron innokkaille gasteille.

Matkantekoon ja elämiseen liittyy monia muita rooleja. Gourmet-kokki vastaa aterioista ja niiden raaka-aineiden hankinnasta. Keittiöapulaisen panos mahdollistaa työläidenkin luomuksien tuottamisen. Tämä pari hoitaa myös viinin valinnan.

Talousvastaava huolehtii täydentävistä ostoksista kuten aamiaistarpeista ja talouspapereista, ojentaa ulos vietävät roskat iltakävelijälle, muistuttaa veden tankkaamisesta, tiskaa päivällistiskit (mitä enemmän tiskiä, sen hienempi ateria). Hän alkaa ajoissa nalkuttaa pyykkipäivän tarpeesta, jotta sopivassa satamassa viivytään sitä varten.

Kulttuurivastaava perehtyy seuraavan sataman historiaan, ehdottaa käyntikohteita ja varaa ravintoloista pöydät. Myös lintujen huomaaminen ja tunnistaminen ja kävely- ja pyöräretkien mobilisointi kuuluu hänen rooliinsa.

Projektissa:

Jos projektissa on innokkaita käynnistäjiä mutta ei sinnikkäitä toteuttajia, suurten linjojen vetäjiä mutta ei yksityiskohtien varmistajia, samanmielisten touhu ei pitkälle kannu.

Asenne

Purjehdus vaatii ristiriitaista suhtautumista. Suurpiirteisyys on eduksi, eihän se mitään, jos juuri tänään ei päästä suihkuun tai jos salongissa roikkuu kosteita vaatteita. Mutta on hyvä olla jämäpti: paikka kaikelle ja kaikki paikalleen.

Nautiskelusta ja hetkessä elämisestä on kysymys. Nautiskelua kannattaa liioitellakin. Sadeilmalla on todella upeita harmaan sävyjä, ja aallokossa syödyt eväät ovat käsittämättömän herkullisia. Mutta purjehdukseen kuuluu myös pahoinvointi. Tarkoitani siis aivan konkreettisesti meritautilia ja oksentamista. Siihenhän on lääkkeitä ja konsteja, eikä se koskekaan kaikkia samalla tavalla.

Pitkästyminen on osa elämystä, samoin pelko. Kun vene ja miehistö näyttää pärjäävän ja pelko on taas hallinnassa, tunne sulautuu pitkästymiseen. Päästään tavoittelemaan syvällisiä tuntemuksia elämän tarkoituksesta ja maailmankaikkeuden järjestyksestä.

On sopeuduttava ja pidettävä puoliaan. Sopeutuminen tulee matkanteon luonteesta. Mutta liikaa ei voi venyä. Joskus on nukuttava tarpeeksi, syötävä, pyykättävä ja päästävä lenkille.

Vieraita ja vierailuja on hyvä olla sopivasti. Ei kannata poistua sosiaalisesta maailmasta kuukaudeksi, ellei juuri sitä halua.

Vaikka purjehdus on intensiivistä hetkessä elämistä, pitkän matkan lopulla saa antaa periksi ja ruveta pakkaamaan ja inventoimaan. Siivoaminen ja patjojen ja takkien tuuletus varmistaa seuraaman matkan myönteiset tunnelmat. Pullo kylmää olutta helpottaa siivousta ja virittää sen elämykseksi muiden joukkoon.

Lopuksi

Matkan jälkeen, syksyllä ja talvella, kerrataan hienoja vaiheita ja katsotaan kuvia, joita jaetaan mukana olleille. Muistellaan menneitä! Samalla viriää uusia ideoita ja unelmia. Lähestytään olevaisen ydintä kerros kerrallaan.

Lokikirja on kotona, jotta huoltotarpeet ja parannusideat voidaan tarkistaa.

Projektin lopuksi:

Projektin vaiheita mietitään ja niistä opitaan. Muistellaan vaikeat vaiheet, joista selvittiin, ja ollaan sankareita. Jotain jäi tekemättä, kypsytellään siitä uusia ideoita.